

pligtige dertil; dog skal der gives dem, der paa en særlig Maade ere underordnede, Leilighed til at gaae i Kirke, men forøvrigt skulle de arbejde i Fabrikken, ved Haandværket eller hvor som helst Haandværket drives. Det er det, den gjældende Forordning søger at forhindre til Fordeel for disse arbejdende Folk; men denne for dem vistnok velgjørende Bestemmelse vil efter Udcastet falde bort. Jeg troer slet ikke, at det, saaledes som den ærede Ordfører vilde, gaader an at overlade det til de Paagjældende selv. Jeg troer, at det er en høist vigtig Beskyttelse for den arbejdende Klasse, navnlig for de Mange, der arbejde ved de forskellige Haandværk som Drengene, og paa Fabrikker, at de ikke kunne tvinges til at arbejde om Søndag og Helligdage. Foraa vidt den samme ærede Rigsdagsmand, som ogsaa den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) meente, at det vilde være rigtigst, at den af Udvalgets Fleertal foreslaaede Bestemmelse om Grundlovens § 85 skulde blive staaende i Loven, maa jeg tillade mig at bemærke, at man derved vilde give en authentisk Fortolkning af Grundloven. Men en authentisk Fortolkning af en Lov kan kun gives paa samme Maade som Loven selv, og naar man vil authentisk fortolke Grundloven, saa kan dette kun skee overeensstemmende med Reglerne i Grundlovens § 100. Naasteer jeg med Hensyn til § 10 tør tilføje, at, naar det kun var for ikke at forhindre gudelige Forsamlinger om Søndagen, at man har udeladt Ordet „Forsamlinger“, saa var det vistnok bedst at gjøre en saadan speciel Undtagelse fra den Regel, som nu er den gjældende.

3. A. Hansen: Jeg skal dog med Hensyn til den omspurgte Sætning i Grundlovens § 85 endnu bemærke, at der ved at denne Paaberaabelse bliver staaende ikke indeholdes nogen som helst Fortolkning af § 85; det, at den Sætning som staaer i Udcastet, kommer til at staae i Loven, forhindrer slet ikke en hvilken som helst Fortolkning af Grundlovens § 85, thi der staaer kun, at saadanne Handlinger, som der ere nævnte, ikke mere foregaae om Søndagen, uden hvor en saadan ikke uden at overtræde Grundlovens § 85 kan udsættes. Derfor den nu ifølge Domstolenes Fortolkning

kan udsættes uden Hinder for § 85, saa er det jo ikke forhindret ved, at denne Sætning staaer i Loven; kan den udsættes uden nogen som helst Forhindring, saa kan den udsættes ligesom nu, saa dermed er aldeles ikke sagt Noget, som staaer i Strid med den Fortolkning, Domstolene muligvis maatte komme til. — Med Hensyn til, hvorvidt det første Punktum af Forordningens § 4 kan siges at angaae Læredrengene, saa troer jeg, det er en ganske almindelig Afvigelse fra den almindelige Sprogbrug, naar man vil sige, at det skulde angaae Læredrengene. Naar der tales om Svende eller Arbeidere, saa er det ellers albrig i det daglige Liv at forstaae ved Læredrengene, og naar man vil lægge Mærke til Paragraphens Bygning, saa deler den sig netop ogsaa og udtaler sig om disse to forskellige Klasser paa to forskellige Maader; den udtaler sig i det første Punktum om Forholdet mellem Haandværkere og Fabrikanter og andre Næringsdrivende paa den ene Side og deres Svende eller Arbeidere paa den anden Side, og den udtaler sig i det sidste Punktum om Forholdet imellem Huusbonden og dem, der have Myndighed over en Andens Person paa den ene Side, og disse Andre paa den anden Side, og den nævner som Saadanne Læredrengene, Tyende eller andre Underordnede. Det forekommer mig altsaa klart efter hele Lovens Bygning, at den meget vel har vidst, hvad ogsaa er Tilfældet i det daglige Liv, at disse to Klasser staae i et ganske forskjelligt Forhold til dem, de udrette Arbeidet for.

N. Winther: Den høitærede Justitsminister yttrede, at en Grundlovsbestemmelse ikke kunde fortolkes uden ifølge Grundlovens § 100, altsaa ved en Grundlovsbestemmelse; dette troer jeg imidlertid ikke er ganske rigtig. Det forekommer mig, at hvis denne Sætning var rigtig, da vilde den være til Hinder for, at hvilken som helst af alle de Paragrapher i Grundloven, der udtale en almindelig Grundsetning, kunde gennemføres ved specielle Love. Naar det saaledes hedder i en Grundlovsparagraph, at Communerne skulde have Ret til selvstændigt at styre deres Anliggender under Statens Tilsyn, saa vilde det, hvis den omhandlede Sætning var rigtig, ikke være muligt